

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Nederlands Amazonia : handel met indianen tussen 1580 en 1680

Hulsman, L.A.H.C.

Publication date
2009

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Hulsman, L. A. H. C. (2009). *Nederlands Amazonia : handel met indianen tussen 1580 en 1680*. [Thesis, externally prepared, Universiteit van Amsterdam].

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

*Mijn vaarttuig gaat met de naam geduld
Schommelend net zoals de tijd en met dezelfde bestemming
Voor wie aan boord stapt gaat alles, alles, voorbij, alleen de tijd niet.¹*

Voorwoord

Dit proefschrift is tot stand gekomen dankzij de ondersteuning van veel verschillende mensen. Dr. Lodewijk Wagenaar heeft mij steeds ruimte binnen de Universiteit van Amsterdam geboden en hij is de ruggengraat van dit project geweest. Dankzij hem heb ik kennis gemaakt met prof. dr. Henk van Nierop en met mijn promotor. Prof. dr. Leo Noordegraaf heeft mij een plaats gegeven om mijn onderzoek te doen en hij heeft mij steeds ondersteund op belangrijke momenten. Ik wil hem bedanken voor het vertrouwen wat betreft het onderwerp en de benadering van mijn studie. Ook wil ik hem en de collega's van de leerstoelgroep, met name dr. Clé Lesger en Louise Hesp, bedanken voor de prettige samenwerking.

De leden van de promotiecommissie bedank ik voor hun kritische en constructieve bijdrage aan dit onderzoek. De medewerking van een aantal mensen wil ik speciaal noemen. Prof. Simon Groenveld, dr. Arie Boomert, dr. Aad Versteeg, prof. John Monteiro, prof. Reginaldo Gomes, Lloyd Kandasammy MA, prof. Joyce Lorimer, dr. Mariana Françoso, prof. Eddy Stols, drs. Jan Werner, dr. Kees Zandvliet, dr. Victor Enthoven, drs. Han Jordaan en drs. Barbara Consolini bedank ik hierbij voor hun bijdragen.

De medewerkers van het Nationaal Archief, het Zeeuws Archief en de Bibliotheek van de Universiteit van Amsterdam bedank ik voor hun medewerking en deze instellingen bedank ik voor het kosteloos beschikbaar stellen van beeldmateriaal voor deze publicatie. Het Koninklijk Huis Archief bedank ik voor de toestemming voor het gebruik van de transcripties uit het Commissieboek van prins Maurits. De Koninklijke Bibliotheek was dankzij de goede service een prettige plaats om te werken, Peter de Bode bedank ik voor de inzage in de Sailing Letters. Ook de medewerkers van de verschillende stedelijke en regionale archieven hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan mijn onderzoek. Het Gemeentearchief Rotterdam verdient een vermelding, omdat uittreksels uit het Notarieel Archief online doorzoekbaar zijn en daarna ter plaatse via zelfbediening eenvoudig gekopieerd kunnen worden. Dhr. W. Blok van het Noord-Hollands Archief wil ik speciaal danken voor zijn hulp bij het onderzoek naar de handel in zeekoeien. Dankzij de inzet van de medewerkers van het Stadsarchief Amsterdam heb ik daar in een periode

¹ De beginregels van *Xote da nevegação*, van Chico Buarque da Holanda (vertaling door de auteur).

van veranderingen veel onderzoek kunnen doen. De Dienst Monumenten en Archeologie van de gemeente Amsterdam bedank ik voor de inzage in haar bibliotheek. De medewerking van de Universiteitsbibliotheken in Leiden en Utrecht was prettig en nuttig. Jean Vaughan dank voor haar revisie van de summary. Verschillende mensen waren behulpzaam bij de fysieke vormgeving van het proefschrift. Armand Haye bedank ik voor zijn mooie kaarten, Gerard en Ria de Graaff van Grafaria in Leiden voor hun inzet bij de definitieve vormgeving.

Mijn vader, Louk Hulsman, kan er niet bij zijn omdat hij januari 2009 overleden is en ik hoop dat ik – na een succesvolle verdediging – mijn titel kan opdragen aan hem en aan mijn moeder, Jeanne Burgert-Dröge. Haar steun heeft deze studie mogelijk gemaakt, net zoals die van mijn zus, Jehanne Hulsman, die ook meegelezen heeft. Mijn zoon Boaz Hulsman en mijn neef Djinn van Hamersveld waren een bron van inspiratie. Marianne Hulsman-Hofland heeft mijn werk vóór en ná het overlijden van mijn vader gesteund. De inspiratie voor mijn historische studie is in belangrijke mate gestimuleerd door Marcos en Stela Galindo.

Odileiz Sousa Cruz is degene geweest die mij het onderwerp gegeven heeft en die gedurende mijn onderzoek mijn geduldige klankbord geweest is. Zonder haar bijdrage was dit onderzoek niet afgerond. Haar familie heeft mij bij mijn onderzoek veel steun verleend en ik bedank hen daarvoor. Het is bijna onvermijdelijk dat ik sommige namen niet noem en ik wil ook diegenen die hun naam niet vinden hierbij bedanken voor hun bijdrage.

Lodewijk Hulsman, Amsterdam, 2009.

Voor mijn vader en mijn moeder